

پایداری شهر از منظر شکل‌شناسی شهری

(بررسی فشردگی در ارگ بم)

دکتر فرح حبیب*، دکتر مهدیه حسینی نیا**

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۱۱/۰۴، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۰/۰۷/۱۳

چکیده

پایداری شهرهای سنتی ایران در گذشته نه تنها نتیجه انسجام کالبدی آنها بلکه نتیجه توجه به شهر، به عنوان مکانی برای زندگی ساکنان آن بوده است. پژوهش حاضر در پاسخ به چگونگی پایداری ارگ بم از منظر شکل‌شناسی در تداوم زمان ابتدا با رویکردی تحلیلی به تبیین چارچوبی نظری مبتنی بر روابط میان مؤلفه‌های شکل‌شناسی شهری و فشردگی از منظر آن در ارتباط با پایداری شهرها و سپس به نحوه انطباق آن با شرایط زندگی در ارگ بم می‌پردازد. تحقیق حاضر بیانگر آن است که تا زمانی که فشردگی کالبدی در ارگ بم در مطابقت و ترکیب به هم تنیده عوامل انسانی-درونی شهر بوده توانسته پاسخی مؤثر در پایداری آن از منظر شکل‌شناسی باشد. مؤلفه‌های مذکور دربرگیرنده مؤلفه کالبد مصنوع در مطابقت با کالبد طبیعی شهر، عمده‌ترین عوامل انسانی (مؤلفه‌های عملکردی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی) در ترکیبی به هم تنیده در طول زمان می‌باشند.

واژه‌های کلیدی

پایداری شهری، شکل‌شناسی شهری، فشردگی کالبدی، فشردگی، ارگ بم

* استاد، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.
** استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زرنده، کرمان، ایران. (مسئول مکاتبات)